

ЕТОЛОГІЯ

Кафедра екології агросфери та екологічного контролю

Факультет захисту рослин, біотехнологій та екології

<i>Лектор</i>	Гайченко Віталій Андрійович, д. біол. н., професор
<i>Семестр</i>	7
<i>Освітній ступінь</i>	Бакалавр
<i>Кількість кредитів ЄКТС</i>	3
<i>Форма контролю</i>	Залік
<i>Аудиторні години</i>	30 (15 год лекцій, 15 год практичних чи лабораторних занять)

Загальний опис дисципліни

Дисципліна спрямована на формування у студентів знань про різноманітність тваринного світу, основні закономірності формування психіки; еволюцію та систематику поведінки тварин, форми індивідуальної, репродуктивної та соціальної поведінки та специфіку фізіологічних процесів, які пов'язані з ними, особливості формування рефлексів, інстинктивних проявів, форми навчання тварин та специфіку поведінки диких, хатніх та свійських тварин під впливом різних факторів. Вивчаються матеріали про взаємозв'язок вродженого та набутого у поведінці, передумови виникнення та розвитку психіки у людини. Здобувач повинен отримати вміння використовувати знання з етології при вирішенні питань утримання, розведення та використання тварин, застосовувати такі загально поняття, як рефлекси, інстинкт, навчання, імпринтинг, хомінг, аналізувати основні аспекти поведінки тварин в залежності від дії різних факторів, розрізняти характерні та патологічні поведінкові реакції, опанувати методики спостереження за тваринами різних таксономічних груп в природі та лабораторних умовах.

Теми лекцій:

1. Історія формування науки та її сучасний стан. Методи вивчення етології та зоопсихології.
2. Сучасне уявлення про етологію як науку про біологію поведінки тварин. Класична та прикладна етологія.
3. Спостереження та експериментальні методики в етології та зоопсихології.
4. Організація індивідуального поведінкового акту. Роль сенсорних систем в утворенні індивідуального поведінкового акту.
5. Внутрішні спонукальні мотиви поведінки тварин.
6. Набуті форми поведінки. Умовний рефлекс та його місце у формуванні особистого досвіду тварин.
7. Соціальні взаємини тварин у групах. Статева поведінка тварин Моногамія та полігамія. Батьківська поведінка тварин.
8. Адаптації тварин до екстремальних факторів середовища. Поведінка тварин у екстремальних умовах.

Теми занять:

(семінарських, практичних, лабораторних)

1. Класична та прикладна етологія. Формування наукових шкіл в Європі.
2. Класичні та сучасні методи вивчення поведінки та психіки тварин.
3. Поведінка тварини як єдина система психомоторних та вегетативних явищ тваринного організму. Роль сенсорних систем в утворенні індивідуального поведінкового акту.
4. Біологічний «годинник». Матеріальний субстрат етологічної циклічності.
5. Безумовний рефлекс та інстинкт.

6. Роль факторів довкілля в активізації вродженої поведінки та формування особистого досвіду тварин. Адаптації тварин до екстремальних факторів середовища.
7. Ієрархія як організування початку соціальних відносин групи тварин.
8. Облігатне, факультативне та когнітивне навчання тварин. Умовний рефлекс та його місце у формуванні особистого досвіду тварин.